

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра міжкультурної комунікації, світової літератури та перекладу

К В А Л І Ф І К А Ц І Я Н А   Р О Б О Т А

на тему: **Образ підлітка-наратора в сучасній зарубіжній літературі (на матеріалі романів Д. Мітчелла «Під знаком чорного лебедя», К. Климовські «Час говорити», С. Чбоскі «Переваги скромників»)**

Студентки 2 курсу групи 2 МРР
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності 014 Середня освіта
Предметної спеціальності 014.025 Середня

освіта

(мова і література (російська))
Рушківської Дарини Володимирівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
відповідне посилання на джерело

Науковий керівник: Таратута С. Л.
кандидат філологічних наук, доцент

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ініціали)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS

_____ Голова комісії _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени комісії

_____

(підпис)

_____

(ініціали, прізвище)

_____

(підпис)

_____

(ініціали, прізвище)

_____

(підпис)

_____

(ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2022 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ОБРАЗ ПІДЛІТКА-НАРАТОРА В СУЧАСНІЙ ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	6
1.1. Образ наратора в сучасній літературі.....	6
1.2. Психологія підлітка. Процес соціалізації	14
1.3. Становлення підлітка-наратора у літературі	23
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	32
РОЗДІЛ 2. ПІДЛІТОК-НАРАТОР ТА УМОВИ ЙОГО ДОРОСЛІШАННЯ В НОВІТНІЙ СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ	34
2.1. Особливості мовлення героїв-нараторів у романах Д. Мітчелла, К. Климовські, С. Чбоскі.....	34
2.2. Умови дорослішання та виховання підлітків у романах «Під знаком чорного лебедя», «Час говорити», «Переваги скромників».....	43
2.3. Відображення головних проблем підліткового віку та способів їхнього вирішення у творах новітньої світової літератури.....	52
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	62
РОЗДІЛ 3. ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ З ГЕРОЄМ НАРАТОРОМ-ПІДЛІТКОМ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	64
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонов В. О. Комунікативні стилі персонажного мовлення: лінгвопрагматичний та соціолінгвістичний аспекти, 2017. С. 21-24.
2. Байярд Р., Байярд Д. Ваш неспокійний підліток. 1998. С. 223.
3. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: навчальний посібник // Київ. Центр навчальної літератури, 2003. 164 с.
4. Бехта І. А. Авторське експериментаторство в англomовній прозі ХХ століття. Львів : ПАІС, 2013. 268 с.
5. Божович Л. І. Етапи формування особистості в онтогенезі // Проблеми формування особистості: Психологічні праці / Під ред. Д. І. Фельдштейна. 1995. 345 з.
6. Варій М. Загальна психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2007. С. 967.
7. Вікові та індивідуальні особливості молодших підлітків / Під ред. Д. Б. Ельконіна і Т. В. Драгунової. Київ. 2001. С. 325.
8. Женетт Ж. Вступ в архитекст. Фігури: в 2 т. Т.2. 1998. С. 472.
9. Іванченко А.В., Збруєва А.А. Концепції соціалізації особистості у західній педагогіці другої половини ХХ століття // Вісн. Житомир. пед. ун-ту. 1999. № 3. С. 9-13.
10. Кожя А. І. Персональне мовлення в британських драматичних творах початку ХХІ століття: соціолінгвістичний аспект. Херсон, 2020. С. 44
11. Кошлань І. Г. Акцентуовані риси у підлітків з емоційною диспозицією за типом “гнів”. Одеса. 2012. С.142 – 146.
12. Кравченко Т. В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім’ї і школи. Київ. Фенікс, 2009. С. 416.
13. Крайг Г., Бокум Д. Психологія розвитку. 2005. С. 940.
14. Кушнірова Т. В. Наративні стратегії у романних формах кінця ХХ – початку ХХІ століття. Полтава: Видавництво «Сімон», 2018. С. 121.

- 15.Лецишин З. Внутрішній монолог: до питання дефініції. URL: <http://www.instukr.lviv.ua/files/paradygma/360-366-lz.pdf> (дата звернення 10.10.2022)
- 16.Лісовий В. Культура та цивілізація // Філософська і соціологічна думка. 1993. № 1.
- 17.Лукашевич М. П. Соціалізація. Київ, 1998.
- 18.Лукашевич М.П. Соціалізація. Виховні механізми і технології. 1998. С. 112.
- 19.Мартинюк І.О., Соболева Н.І. Люди і ролі. Київ, 1993.
- 20.Мацевко-Бекерська Л. В. Проза кінця ХІХ-початку ХХ століть у дзеркалі наратології: [монографія]. Львів: Сплайн, 2008. С. 408.
- 21.Машталер А. А. Мовлення старшокласника в сучасному художньому тексті (функціональний аспект). С. 71-75.
- 22.Мельник Т.М. Англійська підліткова література ХХ-ХХІ ст.: генеза, тематика й проблематика. Мова і культура: Науковий журнал. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. Вип. 22. Т. VI (201). С. 84-89.
- 23.Мухіна В. С Вікова психологія, феноменологія розвитку, дитинство, отрочество, 2006. С. 608.
- 24.Основи психології: Підручник / За заг. Ред. В. Панок, Т. Титаренко. К., Либідь, 2003. С. 536.
- 25.Пожарницька О. О. Мовленнєвий портрет головного героя як вираження авторського начала у творі. 2005. С. 21.
- 26.Соціальна педагогіка. Навч. пос. / За ред А. Й. Капської. К., 2000. С. 264.
- 27.Таратута С.Л. Дж.Д.Селінджер «Над прірвою в житті»: проблемний підхід до вивчення твору. Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі. Випуск 24. Вінниця (23 квітня 2020 р.). С.95–98.
- 28.Таратута С.Л., Мельник Т.М. Проблема виховання в літературі 50–60-х років ХХ ст.: до питання вивчення зарубіжної літератури другої половини ХХ ст. Особистісно-професійний розвиток майбутнього

- вчителя: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (грудень 2020 р.). С.182–187.
- 29.Таратута С.Л. Морально-етичні домінанти в романі В.Голдінга «Володар мух» (до питання вивчення твору). Вісник науково-методичних досліджень вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. 2016. № 1 (18). С. 42–45.
- 30.Таратута С.Л. Образ дієгетичного наратора в романі Д.Мітчелла "Лужок Чорного лебедя". Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі: матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції, 24 листопада 2021 р., Вінниця. С.146–149.
- 31.Таратута С.Л. Світ, що руйнує красу: деякі аспекти аналізу роману Дж. Д.Селінджера “Над прірвою в житі”. Зарубіжна література. 2005. №7. С. 2–3.
- 32.Шаповаленко І. В. Вікова психологія (Психологія розвитку і вікова психологія). 2005. С. 349.
- 33.Що таке Young Adult // ulikebook. 2018. URL: <https://ulikebook.ru/news/chto-takoe-young-adult-i-s-chem-ego-edyat> (дата звернення: 06.09.2022).
- 34.Algert, N. E., at d Borman, C. A. (1992). Survivors of sexual abuse: Facts, effects and Intervention. TACD Journal, 20(1), 3–10.
- 35.Alizadeh, Z., Feizi, A., Rejali, M., Ashfar, H., Hassanzadeh Keshteli, A., & Peyman, A. (2016). The predictive value of personality traits for psychological problems (stress, anxiety, and depression): Results from a large population based survey. Journal of Epidemiology and Global Health, 8(3–4), 124-133.
- 36.Amos, A. (1992). Why children start smoking: The health education challenge. British Journal of Addiction, 87(1), 18–21.
- 37.An Analysis of Chbosky’s Perks of Being a Wallflower : Controversial or Realistic? // Book Binding. URL:

- <https://yabookbinding.wordpress.com/2016/09/07/an-analysis-of-chboskys-perks-of-being-awallflower-controversial-or-realistic/> (access date: 07.10.2022).
38. Anderson, P., Kochanek, K., & Murphy, R. (2009). Impact of alcohol advertising and other media exposure on adolescent alcohol use: A systematic review of longitudinal studies, *Alcohol and Alcoholism*, 44(3), 229–243.
39. Baker F. T. *A Bibliography of Children's Reading*. New York, 1908. P. 6–7.
40. Banned & Challenged Books // American Library Association. URL: <http://www.ala.org/advocacy/bbooks/frequentlychallengedbooks/top10> (access date: 20.10.2022).
41. Barahmand, U. (2008). Age and gender differences in adolescent worry. *Personality & Individual Differences*, 45, 778–783. [dx.doi.org/10.1016/j.paid.2008.08.006](https://doi.org/10.1016/j.paid.2008.08.006)
42. Beck, I. L. (2002). In McKeown M. G., Kucan L. (Eds.), *Bringing words to life* Guilford Press, New York.
43. Biber, D. (1993). Representativeness in Corpus Design. *Literary and Linguistic Computing*, 8(4), 243–257.
44. Brown, B. B., & Larson, J. (2009). Peer relationships in adolescence. In R.M. Lerner & L. Steinberg (Eds.), *Handbook of adolescent psychology*, Volume 2 (pp. 74-103). New York: John Wiley and Sons, Inc.
45. Brown, D. W. (2011, August 1). *How Young Adult Fiction Came of Age*. The Atlantic. Retrieved February 8, 2016.
46. Calcutt A. *Arrested Development: Pop Culture and the Erosion of Adulthood*. London: Cassell, 1998.
47. Campo, M. (2015). *Children's exposure to domestic and family violence* (CFCA Paper No. 36). Melbourne: Australian Institute of Family Studies.
48. Carlsen G. R. *Behind Reading Interests* // *English Journal*, 1954. №3. P. 7–10
49. Cart M. *From romance to realism: Fifty years of growth and change in young adult literature*. New York, 1996. 324 p.

50. Data Sharing and Demographic Research. URL: <https://www.icpsr.umich.edu/web/DSDR/series/126> (access date: 01.11.2022).
51. Davies, M. (2008-) The Corpus of Contemporary American English: 520 million words, 1990-present. Available online at <http://corpus.byu.edu/coca/>.
52. Doeringer P. B. [et al.]. *Turbulence in the American Workplace*. Oxford, 1991. P. 22–32.
53. Donelson K. L., Nilsen A. P. *Literature for Today's Young Adults* / A. P. Nilsen, K. L. Donelson. 8th ed. Boston, 2008. 491 p.
54. Donelson K. L., Nilsen A. P. *Literature for Today's Young Adults* / A. P. Nilsen, K. L. Donelson. 8th ed. Boston, 2008. P. 50.
55. Dossena, M. (2012). Vocative and diminutive forms in Robert Louis Stevenson's fiction: A corpus-based study. *International Journal of English Studies*, 12(2). Retrieved February 1, 2016.
56. Furedi F. *Therapy Culture: Cultivating Vulnerability in an Uncertain Age*, London, New York. 2004.
57. Gray, S., Romaniuk, H., & Daraganova G. (2018). Adolescents' relationships with their peers. In Australian Institute of Family Studies (Ed.), *Growing Up in Australia: The Longitudinal Study of Australian Children. Annual Statistical Report 2017*. Melbourne, Vic: Australian Institute of Family Studies.
58. Greco, V., & Roger, D. (2003). Uncertainty, stress, and health. *Personality and Individual Differences*, 34(6), 1057–1068.
59. Hanewald, R. (2013). Transition between primary and secondary school: Why it is important and how it can be supported. *Australian Journal of Teacher Education*, 38(1).
60. Hirsch M., Miles D. H. Defining Bildungsroman as a genre. *PMLA*, 91. 1976. P. 122–123.
61. Paikoff, R. L., & Brooks-Gunn, J. (1991). Do parent-child relationships change during puberty? *Psychological Bulletin*, 110, 47–66.

62. Rubenstein, Roberta (1994). *Fragmented Bodies/Selves/Narratives: Margaret Drabble's Postmodern Turn*. *Contemporary Literature*, 35(1), 136–155.
63. Sawyer S. M. [et al.]. *The Age of Adolescence // The Lancet Child & Adolescent Health*. Vol. 2, N 2. The Netherlands, 2018. P. 223–228.
64. Taratuta S., Melnyk T., Kocazhyshyna O., Pradivlianna L. *Coming of Age Novels in the Era of “New Sincerity”: Trauma and Personality Development of a Teenager (based on the novels “Black Swan Green” by D. Mitchell and “Time to Speak” by K. Klimovsky) // AD ALTA: JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH (WEB OF SCIENCE)*. Volume 12, Issue 1, Special Issue XXVII, 2022 (May, 2022) P. 72–76
65. Wadham R. L., Ostenson J. W. *Integrating Young Adult Literature Through the Common Core Standards*. Santa Barbara, 2013. 1st ed. 274 p.
66. World Health Organization // *Coming of Age: Adolescent Health*. URL: <https://www.who.int/health-topics/adolescents/coming-of-age-adolescent-health> (access date: 20.08.2022).
67. Young adult // Goodreads. URL: <https://www.goodreads.com/genres/youngadult> (access date: 25.09.2022).

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

68. Гром'як Р. Т. *Літературознавчий словник-довідник*. К.: ВЦ «Академія», 2006. С. 752.
69. Селіванова О. *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля, К., 2006. С. 716.
70. Ткачук О. *Наратологічний словник*. Тернопіль : Астон, 2002. С. 173.
71. Шапар В.Б. *Сучасний тлумачний психологічний словник*. Х.: Прапор, 2005. С. 640.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

72. Keren Klimovsky (2020). Time to Talk. (First edition). ACT: Editorship Olena Shubina.
73. Mitchell, David (2006). Black Swan Green. (First edition). London: Sceptre.
74. Stephen, Chbosky (1999). The Perks of Being a Wallflower. (First edition). United States: Pocket Books.